

atque montana ubi erat constructum» (ço que ja és ben incert o almenys no coincidí amb l'assalt de Barcelona per Almansor). No serà de més notar que Abadal silencià aquest doc. en *Cat. Car.*

Nofra, Nofre (val. eiv.), V. *Lofra Nogaret, -eda*, V. *Noedes*, i *Noguer*

NOGUER

Selecció de NLL que provenen del nom d'arbre *noguer* o *noguera* (*DECat.* v, 968a47-b45).

El Noguer, mas, a Segueró. *Can Noguer*, mas, en el camí de Castellar del Riu a Berga (Torras, *Berg.*, 52). *Casa o mas del Noguer*, a les Escaldes. *Lo Noguer de la Vila*, partida de Roní pujant a Montenartó (xxxvii, 31.21). *Mas de Noguer*, a Morella (xxvii, 161.6).

La Taverna de l'Anouer, a Patraix (J. Giner, 1935). *Partida dels Anouers*, al S. del terme de la ciutat de València (J. Giner, 1835).

Font dels Noguers, a Cambrils (Solsonès) (xxxviii, 163.7).

Noguero, partida, a les Viles de Turbó (xix, 81.11).

Gorg de la Noguera, en el terme de Sant Boi de Lluçanès (xlvi, 150.42). *La Noguera*, mas, a Castellterçol (Coromines, 1931). *La Noguera*, partida, a Vistabella (xxxix, 89.1). *Mas de Noguera*, a Benaguasil (xxx, 95.17). *Molí de Noguera*, a la Torre, terme de València (J. Giner, 1953). *La Noguera de Rana*, partida, a Onil (xxxv, 178.8). *Canyã (da) de Noguera*, al Fondó dels Frares (xxvi, 80.17).

Sengles partides *les Nogueres*, a Saldes (xxxviii, 67.11), Guixers (xxxviii, 57.1) i Llúria (xxx, 85.20).

COL-LECTIUS. Formats amb el sufix -ETUM.

Villarís de Nogaret, partida antiga del terme de Prats de Molló (*Llibre Roig de Prats de Molló*, en sengles documents de 1417 [9^a 72v^a i 127]. Cf. nota de Ponsich a l'art. *Noedes* supra).

Els Noguerets, partida de Serratella (xxviii, 138.16).

Sengles *Noguereda*, partida antiga de Ceret (a. 1276, Alart, *InuLC*) i partida antiga d'Orís (a. 1256) (Carreras Candi, *Misc. Hist. Cat.* II, 419). Sengles *la Noguereda*, a Bula d'Amunt (xxvii, 24.20), Clarà de Conflent (xxvi, 139.6), Vernet (xxvi, 151.24), Saorra (xxvi, 129.23) i Roní (xxxvi, 155.21).

Costa del Nogueral, a Morella (xxvii, 160.18). *El Nogueral*, partida, a Bocairant (xxxiv, 46.2-4). *Es Nogueral*, possessió petita, a Valldemossa (Despuig i Masc. 8W15).

Els Noguerals, partida, a Aín (xxix, 167.5).

Lo Nogueràs (o -assos) < -ARS, partida, a Cervera del Maestrat (xxviii, 122.13).

Nogueroles, cognom, a la Vila Joiosa (xxv, 129.26). J.F.C.

NOGUERA, nom de rius

No cal dir que en primer lloc la *Noguera Pallaresa* i la *Noguera Ribagorçana*. Essent rius i noms tan coneguts fóra inútil donar ací detalls geogràfics d'aquests dos; i a penes dir res de llur pronúncia popular local, perquè és un fet de pron. general que el sufix -er, -era, sona amb è oberta en el Pall. Sobirà; i tancada a la resta —si no és que en aquella comarca se sent més aviat pron. amb -u- (o amb matís intermedi) que no amb o: a mà en tinc nota amb u a Esterri de Cardós i a Tor, amb o a Farrera, i amb una u oberta a Àreu (LL. 22, 36, 80, LL. 18, 89).

Els anys 1930 se sentia sobretot amb art. femení; després de mitjan segle, l'ús escolar amb el masculí ha guanyat terreny («baix, al *nogēra*, la fon del ~» Isavarre, xxxvii, 98.16). Més important detallar bé les

MENCIONS ANT. Noguera Pallaresa. 782: «amnem *Nocaria*» (col.le. Moreau, I, p. 22); 833: el prevere Solmus dóna als seus germans freres, del mon. de Gerri, diversos llocs «in loco ubi d. *Cetui* --- villare q. v. *Gavarra* --- et ipsa spelunca qui est super *Nocharia* ---» docs. de Gerri, p. p. Abadal (*P. i R.* § 9, p. 84b13); 834: el prevere Dato dóna «vobis militantibus mon. *Ger* --- locum --- de via regia qui pergit ad chastro *Cortes* usque ad *flumen Nogaria*, terras ---» (Abadal, doc. n.º 10, pàgina 295b12): tots dos docs. són d'original perdut, trets del *Cart.* 5 de Gerri, que fou copiat en els SS. XII i XIII (cf. Abadal, pp. 30-31). 866: «supra amne *Nocariae* in loco qui dicitur Gerri» (Coll. Moreau II, p. 52r^a).

Un doc. de 849 on s'anomena el «fluvium *Nocharia*» en relació amb Gerri, és interpolat (Abadal, 305a), i potser fals del tot. 903: «--- *Salas* ['Salàs', 6 k. NE. de Tremp] --- de *Nocaria* ---» (Col.l. Mor. III, 181); 930: «*Gerri* --- fluvium *Nocarie* --- *Nocariae* ---» (ibid. v, 75ss.); 931: «Sti. M. de *Canals* ['Canals', 6 k. OSO. de Gerri, i més enllà de *Corts*, cit. en el doc. de 834] --- fluvium *Nocaria*» doc. orig. p. p. Moreau (v, 90).

1068; doc. important perquè ací van esmentats junts la N. Pallaresa i la Ribagorçana, designant aquell amb el nom de *Noguera*, i la Ribagorçana amb nom *Noguerola*. És una llarga escr. de donacions i dotació feta pel gran conqueridor Arnau Mir de Tost al mon. d'Àger: «--- infra terminos castrí de Àger --- omnia in extremis marchiarum, juxta com. Urgelli, videlicet intra *Nogueram* et *Noguerolam* --- afr. Or. in medio fluminis predicti *Noguere* --- Mer. *Stae. Licinia* --- Os --- *Canelas* --- de Occidente iterum in medio fluminis *Nogueti* <r>olae, Circi in *Monte Seco*, ultra term. Sti. Laurentii et castro --- quod est intra te. *Agerensem* --- *Fecedo* --- *Finestris* --- *Stagna* ---» (més avall *Castro Serras* i força més avall, *Artesia*, 55 *Foradada* --- »), p. p. *MarcaH.*, § 270, col. 1142b11ss.

També *Marca* transcriu, a continuació, una butlla